

Utdanningsdirektoratet
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO
post@utdanningsdirektoratet.no

Vår ref: AFi/ Dato: 10. mai 2013

Økt fleksibilitet i grunnskolen – HØRING

Skolenes landsforbund går sterkt i mot forslaget om at «inntil fem prosent av timetallet i det enkelte fag skal kunne omdisponeres fra hvert fag for å styrke andre fag». I høringsnotatet presiserer utdanningsdirektoratet at de med dette vil gi «lokale skolemyndigheter større innflytelse på bruk av tiden i den samlede fag- og timefordelingen».

Begrunnelse for vårt standpunkt:

- **Likeverdig opplæring**

Skolenes landsforbund har ved en rekke anledninger framhevet at vi slutter oss til regjeringas overordnede mål om å styrke den offentlige fellesskolen som skal gi alle elever et likeverdig opplæringstilbud. Vi mener det er relevant å vise til det betydelige forskningsarbeidet som er lagt fram i forbindelse med evaluering av kunnskapsløftet, der det blant annet er påvist store ulikheter i opplæringstilbudet og at de sosiale ulikhetene relatert til læringsutbyttet øker. Skolenes landsforbund setter søkelyset på **innholdet** i opplæringa og mener at et likeverdig opplæringstilbud forutsetter nasjonal styring av skolens innhold gjennom nasjonale læreplaner og fag- og timefordeling. Vi mener vi har en begrunnet frykt for at ulikhetene vil øke ytterligere dersom departementet svekker prinsippet om en nasjonal fastsetting av timetallet i hvert enkelt fag.

- **Forslaget kan bidra til å svekke lærerens profesjonelle rolle i opplæringa**

I Opplæringslovens § 2-3 er følgende oppdrag gitt til undervisningspersonalet (vi presiserer at det er gitt med et SKAL i loven): «.....*Undervisningspersonalet skal tilrettelegge og gjennomføre opplæringa i samsvar med læreplanar gitt etter lova her. Rektor skal organisere.....*»

I gjeldende læreplaner er kompetansemålene tilpasset det minstetimetallet som er nasjonalt fastsatt for det enkelte fag. Skolenes landsforbund mener at lokale skolemyndigheters initiativ om å redusere timetallet i et fag åpenbart vil svekke grunnlaget for undervisningspersonalets pedagogiske og profesjonelle planer for undervisningsarbeidet i faget. Det vil bli vanskelig å nå kompetansemålene i de læreplanene som rammes av redusert timetall og kvaliteten i opplæringa vil åpenbart svekkes i disse fagene. Dette bekymrer oss! Dagens fastsatte minstetimetall i hvert fag er ikke til hinder for pedagogisk handlingsrom. Det er heller ikke til hinder for at undervisningspersonalet i samarbeid velger tverrfaglige undervisningsopplegg når

de mener det vil ha en pedagogisk gunstig effekt både av hensyn til elevenes motivasjon og læringsutbyttet.

Skolenes landsforbund mener vårt sitat fra loven viser at det helt entydig er undervisningspersonalet som har fått oppdraget om å planlegge og gjennomføre opplæringa i tråd med læreplanene. Forarbeidene til loven viser at denne «rollefordelinga» er helt bevisst reflektert i lovens tekst. Slik sett mener vi forslaget om å gi lokale skolemyndigheter innflytelse på fag- og timefordelinga kan sies å være juridisk betenkelig.

• Frykter smalere kunnskapssyn

Skolenes landsforbund deler statsrådens uttrykte ønske om å tufte undervisninga på et bredt kunnskapssyn. Utviklinga med sterkere fokus på det som kan «måles og veies» bekymrer oss. Vi må innstendig be om at det ikke innføres tiltak som åpner for at en lokalt gir etter for dette presset. Vi mener å ha en begrunnet frykt for at lokale skolemyndigheter vil fristes til å styrke de sentrale fagene norsk, matematikk og engelsk på bekostning av praktiske og estetiske fag. Dette kan føre til et mer teoretisk barnetrinn og vi minner om stortingets uttrykte ønske om et mer praktisk, variert og relevant ungdomstrinn.

• Tidsbruk

Da Stortingsmelding nr 19 (2009-2010) ble behandlet i Stortinget var det svært brei politisk enighet om å fremme tiltak som ga undervisningspersonalet (og skoleledere) mer tid til kjerneoppgaver i undervisningsarbeidet. Forskningsrapporter påviste blant annet at lærere opplevde at lokalt læreplanarbeid stjal utidig mye fokus og tid fra undervisningsarbeidet. På bakgrunn av dette har Skolenes landsforbund sammen med andre organisasjoner i opplæringssektoren forslått at kompetansemålene i hvert fag blir definert nasjonalt for hvert trinn. Vi viser til at statsråden har lovet at hun skal tidsteste alle nye tiltak for å forebygge at det blir innført nye tiltak som stjeler ytterligere tid fra det daglige undervisningsarbeidet. Det er helt åpenbart at forslaget om å gi fra seg den nasjonale styringen over minstetimetallet i hvert fag vil bli en ny tidstyv og medføre betydelig merarbeid både for undervisningspersonalet og skolelederne, og dertil få økte ulikheter som resultat.

Skolenes landsforbund stiller seg uforstående til påstanden om at «forslaget gir uttrykk for at kompetansemål og elevenes læring er viktigere enn rigid styring av tiden som skal brukes til opplæring i ulike fag.» Nasjonal styring av minstetimetallet i det enkelte fag er ikke rigid styring. Det gir snarere undervisningspersonalet en fast og forutsigbar ramme som grunnlag for det pedagogiske og profesjonelle undervisningsarbeidet.

Med vennlig hilsen
for Skolenes landsforbund

Stein Grøtting
leder

Anne Finborud
nestleder

Kopi: Politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet